

+

Homilie op 25-10-2020, 30^e Zondag door het jaar, Jaar A.

Dierbaren,

“Eén ding heb ik aan de Heer gevraagd” (Ps 27,4), zo zongen wij in het Graduale. En: “Eénmaal heeft God gesproken; deze twee dingen heb ik gehoord” (Ps 62,12), zo heet het in een andere Psalm. Dat is, wat ook de wetgeleerde uit het Evangelie van vandaag overkwam. Eén ding vroeg hij aan de Heer: “Meester, wat is het voornaamste gebod in de Wet (Mt 22,36)?” En éénmaal heeft Jezus, die God is, gesproken. Hij geeft zijn antwoord als het ware in één adem, en toch zijn het twee dingen die de Farizeeër hoorde: “Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, geheel uw ziel en geheel uw verstand. Dit is het voornaamste en eerste gebod. Het tweede, daarmee gelijkwaardig: gij zult uw naaste beminnen als uzelf” (Mt 22,37-39).

Is dat niet wonderlijk? Twee geboden, zó verschillend: het ene gericht op de oneindige God, het andere op de kleine mens, en toch: gelijkwaardig! Misschien zouden sommigen van ons spontaan – als ze Jezus’ antwoord niet hadden gekend – menen, dat de liefde tot God veel voornamer was. Anderen, vooral in onze tijd, zouden eerder het omgekeerde zeggen. Voor hun gevoel staat God soms zó ver van hun gewone leef- en denkwereld, dat ze het voldoende vinden om voor anderen een goed mens te zijn, zonder God daarbij te betrekken. Jezus corrigeert beide opvattingen: het eerste en het tweede gebod zijn gelijkwaardig. Niet hetzelfde, maar wel even belangrijk. Laten we er eens wat nauwkeuriger naar kijken.

“Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, geheel uw ziel en geheel uw verstand”. Op die allesomvattende liefde kan alleen God aanspraak maken: die komt niemand anders toe. Ook in het mooiste huwelijk zijn man en vrouw geroepen om elkaar de ruimte te geven voor die liefde tot God. Die doet geen afbreuk aan hun onderlinge liefde, integendeel. Ik zag eens een trouwkaart met een foto van het paar, samen dezelfde kant uitkijkend, en daaronder de tekst: “Getrouwd zijn is niet: je verliezen in het kijken naar elkaar, maar: samen in dezelfde richting kijken”. Als dat richting GóD is, dan wordt zo’n huwelijk iets magnifieks. Dan wordt de onderlinge menselijke liefde steeds weer gevoed, gesterkt en gelouterd door de Bron van álle liefde, door de Liefde zelf, door God.

En dan het tweede gebod: *“Gij zult uw naaste beminnen als uzelf”*. Ook dat is misschien minder vanzelfsprekend dan het op het eerste gezicht lijkt. Het is duidelijk Jezus’ bedoeling, dat we ook onszelf liefhebben: Hij wil niet zeggen: als je jezelf haat, mag je ook je naaste haten. Ook als er in jezelf nog het een en ander – en misschien zelfs véél – is, dat je terecht kunt haten, toch blijven wij schepselen van God, door Hem op bijzondere wijze geschapen naar zijn eigen beeld en gelijkenis. Die gelijkenis met God mogen we liefhebben, in onszelf en in de ander. Voor het meer en meer doen openbloeien van die gelijkenis mogen wij ons inzetten, voor onszelf en voor de naaste. Zoals St. Jan schrijft in zijn eerste brief: *“Wie de vader liefheeft, bemint ook het kind. Willen wij God liefhebben en zijn geboden onderhouden, dan moeten wij ook Gods kinderen liefhebben”* (1 Joh 5,1-2). En dat doe je niet *“met woorden en leuzen, maar metterdaad en in waarheid”* (1 Joh 3,18, letterlijk). Daarom zal de Heer ook zeggen bij het Laatste Oordeel: *“Al wat gij gedaan hebt voor een dezer geringsten van mijn broeders, hebt gij voor Mij gedaan”* (Mt 25,40).

Dat dat moeite kost, weten wij allemaal. De oude mens in ons moet steeds weer overwonnen worden; er is altijd wel iets dat ons tracht te weerhouden van die liefde metterdaad. Daarom is het nodig, dat God ons die steeds weer in herinnering brengt, zoals in de eerste lezing van vandaag (Ex 22,20-26), die heel duidelijk gaat over mensen die extra hulp nodig hebben: de vreemdelingen, de weduwen en wezen, de noodlijdenden. Ook Paulus wijst ons, in de tweede lezing, op die moeite: *“En gij van uw kant”*, schrijft hij aan zijn Tessalonicenzen, *“zijt navolgers geworden van ons en van de Heer, toen gij het woord hebt aangenomen onder allerlei beproevingen, en toch met vreugde van de Heilige Geest”* (1 Tes 1,6).

Dierbaren, moge die vreugde ook de onze zijn. Mogen wij ons hart steeds meer openen voor de Heilige Geest, zodat Hij ons kan omvormen tot nieuwe mensen, tot vrije mensen, tot mensen die meer en meer verstaan wat echte liefde is, tot mensen die kijken met de blik van God, en die handelen uit kracht van zijn genade. Mensen die God ontmoeten en beminnen in elkaar, en elkaar in God. Moge zo het gebed in vervulling gaan, dat wij bijna wekelijks bidden: *“God, brandend licht van eeuwige liefde, geef dat wij, steeds vurig van uw liefde, U boven alles, en onze broers en zussen omwille van U, beminnen met één enkele liefde”* (slotgebed van de Sext op de zaterdagen door het jaar). Amen.